

Karácsony a pokol közepén

2024 december 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Sztehlo Gábor evangélikus lelkész ember maradt a pokol közepén is.

„Elképzelhetetlen látvány tárult elénk, amint akár Pest, vagy a Vár, vagy a Svábhegy felé néztünk... Pest és a Vár fel?! hatalmas tüzek világítottak. A Sztálin-gyertyák közben-közben nappali fényt árasztottak. Újra meg újra

---

hallottunk közben igen ér?s, sivító zúgást a fejünk felett... Messzi Pest határában, K?bánya, L?rinc, Szentmihály, Erzsébet, Soroksár fel?l pedig ágyúk torkolatüzeit lehetett látni, és messzi hangzó, elhúzódó ágyúdörgést. L?tték Pestet. Fantasztikus és borzalmas látvány. Buda körülvárával megindult Pest ostroma teljes ér?vel. 1944 békességes karácsonya! Hány ember halt meg? Hány családba köszöntött be a rettenetes nyomor és kétségbeesés? Hány testvér, apa, anya, gyermek vált árvává, egyedül valóvá! Megdöbbsentett az a rettenetes ellentét, ami ezen az estén el?ttem állt. Egyik oldalon Isten a maga ajándékozó szeretetével, a másik oldalon az Istennel szembefordult ember. Mi az eredmény? Szabadjára engedett pokol, a sátán uralma, a halál aratása. És ebben a rettenetességben ott ültünk feleséggel gyermekeink fekhelye mellett, akik csöndesen és békésen aludtak, és hálát adtunk Istennek, hogy mindeddig meg?rzött bennünket..”

Világ Igaza a zsidómentésért

Így emlékezett vissza 1944 szentestéjére [egy harmincöt éves evangélikus lelkész](#) a Városmajor melletti Lorántffy Zsuzsanna utcában lev? Légrády-villában, amely ideiglenes menedéket nyújtott neki és családjának. Minden pusztító csapás, kataklizma, katasztrófa, így a második világháború iszonyú kegyetlenségei és szenvedései idején is sokan feltették a kérdést: hol van Isten? Hogyan engedheti meg Isten, hogy ezek megtörténjenek? Sokan feltették ezt a kérdést Sztéhlo Gábornak is, akit az 1944–45-ös tragikus esztendő rémségei megtanítottak arra, hogy az ember sok felesleges kérdést tesz fel a Teremt?jének, ahelyett, hogy cselekedné, amit Teremt?je mond neki. A 115 éve született és ötven éve elhunyt evangélikus lelkészr?l, aki 1972-ben megkapta a jeruzsálemi Jad Vasem Intézett?l a Világ Igaza kitüntetését, öt évvel ezel?tt pedig posztumusz Magyar Örökség-díjban részesült, Schweitzer József néhai országos f?rabbi írta:

Voltak, akik megértették az id?k parancsát és volt bátorságuk cselekedni; ennek értékét lehetetlen felbecsülni.

Ha egy mondatban kell összefoglalni, [mit cselekedett nyolcvan éve Sztéhlo Gábor](#), ez a válasz: legalább kétezer zsidónak min?sül? gyermeket és feln?ttet mentett meg Budapesten a náciaktól és a nyilasoktól. A svájci emigrációjában az 1960-as évek elején papírra vetett visszaemlékezésében – amelynek els? teljes, csonkítatlan szövege [Háromszázhatvanöt nap címmel két éve jelent meg a Magvet? Kiadónál](#) – részletesen leírja, amit tett, tapasztalt, átélt 1944 márciusa és 1945 márciusa között. A több száz oldalas könyvb?l megrendít?, lesújtó, egyúttal felemel? emberi történeteket ismerünk meg a vézskorszakból. Csodálatos, hogy Sztéhlo a rengeteg gonoszság, b?n közepette sok olyan emberrel találkozott és dolgozott együtt, akiket csak a jó oldalukról ismert meg, és tanúbizonyságot akart tenni arról, hogy a teremt? és gondvisel? Isten emberségessé, segít?vé és áldozatkésszé tudja alakítani az önz?, durva, gonosz embert a legnagyobb veszedelemben és kataklizmában is.

Az evangélikus parasztfjúsági mozgalmat irányító, Nagytarcsán népf?iskolát alapító fiatal lelkész nem akart a történelemben lépni – a történelem lépett az ? életébe, mégpedig 1944. március 19-én, Magyarország német megszállása napján. Egyháza képviseletében hamarosan csatlakozott a Jó Pásztor bizottsághoz, amelyet a református egyház azért hozott létre, hogy a törvények által zsidónak min?sített, protestáns vallású gyermekek mentését, gondozását irányítsák. Augusztusban Sztéhlo megállapodott Friedrich Born svájci diplomatával, a Nemzetközi Vöröskereszt magyarországi képvisel?jével, hogy a vöröskereszt védelme alatt és anyagi-pénzügyi támogatásával menedékhelyeket alakítanak ki létre zsidónak min?sített gyermekek és – ha szükséges – szüleik számára.

Október elejét?l többnyire budai villákban, valamint pesti lakásokban gyermekotthonokat szervezett, rendezett be és irányított, és önzetlen munkatársaival ezeken a menedékhelyen bújtatta és ellátta az üldözött gyerekeket és családokat.

A Nemzetközi Vöröskereszt által a II. kerületi Fillér utcában, egy elmenekült német ember luxuslakásában biztosított irodából végezte Sztéhlo emberment? munkáját, ahol az üldözött Szentmiklósi házaspár és Kramer Pál voltak a legközelebbi munkatársai, a titkárn?je Madame Barrée, egy id?s svájci francia hölgy, akit Born adott mellé, és aki aztán január végén kimentette az orosz fogságból a magyar lelkészt. Sztéhlo és munkatársai szolgálatát Gyürk István, a Jó Pásztor gyermekotthonok gazdasági hivatalának hív? katolikus vezet?je segítette, aki teljes odaadással, nagyszer? szervez?er?vel és vaskézrel irányította kétezer ember élelmészét, ellátását. Mint Sztéhlo írja, Gyürk még Budapest bekerítése el?tt vidékr?l fél vagy egész disznókat szerzett be és osztott szét, és ezekb?l több száz család élt az ostrom ideje alatt. Az ostrom kezdete el?tt mindegyik, már mintegy harminc gyermekotthon – pontosan kiszámított fejadag szerint – hat hétre való teljes élelmiszerkészletet kapott, nagyrészt konzerv

formájában.

Amikor a harcok miatt már járművet nem lehetett kapni, összeszedte a szemetes- és szódáskocsikat, lovakat kért kölcsön a fővárostól, így el tudta szállíttatni az élelmiszert a menedékhelyekre. Valamennyi gyermekotthonban megünnepelték a karácsonyt: nemcsak jóllaktak a gyerekek, de játékokkal is megajándékozták őket. Ők is készítettek papírból kis betlehemeket, rajzokat, agyagfigurákat, így mindenki mindenkit megajándékozhatott.

Sztehlo Gábor visszaemlékezését, egyben tanúságtételét olvasva nyolc évtizeddel később mi is átélhetjük, hogy a halál, a sátán, a bűn hatalma mind megtört a karácsonyi angyali üdvözlés valóságán: „Ne féljete, mert íme hirdetek néktek nagy örömet!” Isten szeretete és gondviselése, a Megváltó születése a karácsonyi valóság a pokol közepén is. Ahogy 1944-ben, úgy ma is.

Borítókép: Stehlo Gábor családjában. (Forrás: evangelikus.hu ; Ócsai Jánosné tulajdona)

Faggyas Sándor - www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁVIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni győzeletről tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló